

opgiwen, ikke har nogen eneste Fæstning, er det heldigt for os, at vi ligge ved Indgangen til et af Europas største Handelsomraader, hvortil Europa nuværende to allerstørste Magter grændse, og hvor to andre søfarende Nationer have meget store Interesser. Overmeget man end taler om Overmagt eller Egevegt, kan det dog ikke være nogen af disse Magter ligegyldigt, hvem der har fast Fod ved de tre Indgange til dette store Handelsomraade. Netop fordi ingen af dem fornøstigtvis kan taale, at en anden Magt sætter sig fast ved disse vigtige Indgange til Handelsomraadet, kan man imidlertid tillade en mindre Magt, som ikke kan blive farlig for nogen af de andre, at være i Besiddelse af dem; men saafremt det virkelig skulde lykkes at faae et fast Støttepunkt i det forsvarelsøse Raad, som ligger ved Indgangen, kunde der under store Sammenstød imellem de paagældende Magter være stor Fristelse for hver af dem til at se, hvem der kunde komme først til i en Haandvending at bemægtige sig det Værn, som vi nu agte at bygge for os selv, men som vi da i Virkeligheden vilde have bygget for Andre. Denne Betragtning har jeg ikke villet tilbageholde ved Slutningen af denne Forhandling. Det ærede Medlem for Randers (M. P. Jensen) talte om Almenvæbning; men hverken i vor nuværende Hærlø eller i det, vi tilsigte, ligger der Noget, som ligner disse Almenvæbnings Tanker. Naar det af Mange fra vor Side tilsigtes at give vort Mandstabs, baade til Sø og til Land, en saagod Dvælse, som man, uden at træde andre Interesser for nær, kan give det, og naar denne Dvælse gives Mandstabet med Kraft, med Kjærlighed til Folket og med Hensynsfuldhed overfor det Mandstabs, som man udskrifer, vil der allerede i denne Dvælse og i den Tankegang, som man indpræger Folket ved at værne det til at være et Folk, der omgaaes med Vaaben, være rundet meget Nære, end man tror der kan vindes ved, at vi faae Udsigt til i Løbet af 3, 7 eller 10 Aar at kunne faae enten et enkelt Skib eller et enkelt Fort som Begyndelse til en Fæstning, der dog ikke kan blive færdig før i Løbet af ca. 20 Aar, i hvilken Tid hele Europas Skikkelse kan være forandret. Hertil skal jeg indskrænke mig. Jeg har ikke villet kritiserer eller paa nogen haanende Maade imødegaa de Overdrivelser, som Andre muligvis kunde have fundet i adskillige Foredrag. Jeg gaar ud fra, at disse, set fra det militære Standpunkt, have været ærlig og oprigtig mente; men jeg beder ogsaa fastholdt, at andre og større Hensyn maa ses sitet i Dinene ved saa

vigtige Skridt som dem, vi her gaa imøde. Det er til dette Formaal, at jeg ved denne Leilighed har taget Ordet for at give et Tilbageblik paa den Forhandling, som vi nu have hørt.

Marineministeren (Ravn): Jeg skal tage Anledning til at besvare de Spørgsmaal, som ere gjorte til mig saavel fra det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Thomsen) som fra det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) med Hensyn til Grønsund, om hvorvidt det kunde være muligt at uddybe dette Sund, saaledes at det kunde benyttes af større Skibe. Jeg har ladet denne Sag undersøge. Det er i og for sig ikke overdrevent vanskeligt foreløbig at staae en Uddybning tilstede; men der er Ingen, der har turdet garantere for, at den vil holde sig i en nogenlunde rimelig Tid, idet de Sandbanker, som ligge udenfor Sundet, ere i en overordentlig stærk Grad omkiftelige. Jeg maa nu forøvrigt sige, at det staar ikke saa fuldstændig klart for mig, om det var en virkelig stor Fordel at faae Grønsund besejlelig for større Skibe; det vilde jo ganske vist være overordentlig godt, naar vore Skibe alene kunde seile der igjennem. Nu vilde man vel nok ved Torpedoer eller andre Forhindringer kunne foreløbig spærre Sundet for fjendtlige Skibe, men det er aabenbart, at under visse Krigsforhold ere disse sydlige Der vistnok de, som vi vanskeligt kunne beskytte mod fjendtlige Expeditioner, og det vil derfor vist ikke være urimeligt, at Fjenden vilde kunne bemægtige sig Grønsund og benytte det som en temmelig farlig Vej ind til det Farvand, der ligger mellem Sjælland og de sydligere Der. Det stiller sig derfor, som sagt, for mig noget tvivlsomt, om det i og for sig vilde være nogen Fordel at faae dette Sund uddybet; under alle Omstændigheder vilde det koste temmelig betydelige Summer, hvis dette Løb permanent skulde holdes seilbart for større Skibe. At en Uddybning af Løbet gennem Kallebodstrand derimod i enhver Henseende vil være overordentlig gunstlig for Søforvaret heri Sundet, er jeg fuldstændig enig i; men jeg antager rigtignok, at det i finantsiel Henseende er et saa stort Foretagende, at det ikke vil blive gjort ene og alene i Forvarets Interesse. — Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) mente, at naar vi lode os nøde med mindre Fartprier, saa behøvede vi ikke saadanne kunstige Tilholdssteder, saa kunde de blot søge ind paa de grundede Steber; men jeg skal dertil bemærke, at, hvor vore lidet dybtgaaende Fartprier kunne komme, der kunne Fjendens ogsaa komme hen. Det er jo endnu